

Дело C–196/20

Преюдициално запитване

Дата на постъпване в Съда:

6 май 2020 г.

Запитваща юрисдикция:

Landgericht Düsseldorf (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

6 април 2020 г.

Ответник и въззивник:

Eurowings GmbH

Ищец и въззиваем:

Flightright GmbH

[...]

Landgericht Düsseldorf (Областен съд Дюселдорф)

Определение

По дело със страни

Eurowings GmbH, [...] Дюселдорф,

ОТВЕТНИК И ВЪЗЗИВНИК,

[...]

срещу

Flightright GmbH, [...] Потсдам,

ИЩЕЦ И ВЪЗЗИВАЕМ

[...]

22-ри граждански състав на Landgericht Düsseldorf

като взе предвид изложеното в съдебното заседание от 6 март 2020 г.

[...]

определи:

Спира производството по делото.

На основание член 267 ДФЕС отправя до Съда на Европейския съюз следните преюдициални въпроси относно тълкуването на правото на Съюза:
[ориг. 2]

1. Разполага ли пътник с „потвърдена резервация“ по смисъла на член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 година относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 от 11 февруари 2004 г. (ОВ L 46 от 17.02.2004 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 7, том 12, стр. 218), ако той е получил от туроператор, с който е в договорно правоотношение, „друго доказателство“ по смисъла на член 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 261/2004 за поето обещание за транспорт с конкретен полет, индивидуализиран чрез посочени място на излитане и пристигане, време на излитане и пристигане, и номер на полет, без туроператорът да е резервирал място при съответния въздушен превозвач и без да е получил потвърждение от него?
2. Следва ли въздушен превозвач да се счита за опериращ въздушен превозвач по смисъла на член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 261/2004 по отношение на пътник, ако този пътник наистина има договор с туроператор, който е поел обещание за транспорт с конкретен полет, индивидуализиран чрез посочени място на излитане и пристигане, време на излитане и пристигане, и номер на полет, без обаче да е резервирал място за пътника и следователно без да е обосновал транспорта му на този полет с договорно отношение с въздушния превозвач?
3. Може ли за целите на обезщетението поради отмяна или голямо закъснение „времето на пристигане по разписание“ на полет по смисъла на член 2, буква з), член 5, параграф 1, буква в), член 7, параграф 1, второ изречение и параграф 2 от Регламент (ЕО) № 261/2004 да се изведе от „друго доказателство“, което туроператор е издал на пътник, или то трябва да се установи от „билета“ съгласно член 2, буква е) от същия регламент?

Мотиви:

I.

I. Въз основа на прехвърлените му права ищецът иска от ответника да му заплати обезщетения поради голямо закъснение по член 7, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (наричан по-нататък Регламент (ЕО) № 261/2004).

На 24 октомври 2017 г. двама клиенти на ищеца (наричани по-нататък „цеденти“) резервират чрез туристическа агенция пакетно туристическо пътуване до Майорка (Испания), предложено им от [ориг. 3] организатора ITS Reisen. Това пътуване включва въздушен транспорт до Палма де Майорка и обратно. Клиентите на ищеца получават документ, наречен „регистрация за пътуване“ [...], в който са посочени полети на ответника, в това число полет на отиване с номер на полет EW 7582 от Хамбург до Палма де Майорка на 22 май 2018 г., за който е посочено време на излитане в 07,30 ч. и време на пристигане в 10,05 ч. (всички часове са в местно време). Клиентите на ищеца действително са превозени с полет на ответника с номер EW 7582 на полетно разстояние от 1 658 километра от Хамбург до Палма де Майорка, но достигат до своя краен пункт на пристигане едва в 21,08 ч.

Клиентите на ищеца му прехвърлят съответните права на обезщетение по Регламент (ЕО) № 261/2004. Въз основа на прехвърлените му права ищецът в настоящото дело иска от ответника да му изплати 800,00 EUR с мотива, че бил отменен полет EW 7582 на 22 май 2018 г. Цедентите разполагали с потвърдена резервация за този полет с продължителност по разписание от 07,30 ч. до 10:00 ч.

В първоинстанционното производство пред Amtsgericht Düsseldorf (Районен съд Дюселдорф) ответникът изтъква в своя защита, че цедентите разполагат с потвърдена резервация за полет EW 7582 на 22 май 2018 г. с продължителност по разписание от 16,20 ч. до 19,05 ч. Местата на пътниците са резервирани при него на 17 май 2018 г. от квотата на организатора на пакетни туристически пътувания „bookingheld“. След това за резервираните места „bookingheld“ е посочил на 18 май 2018 г. имената на цедентите. Полет EW 7582 бил изпълнен със закъснение при пристигането от два часа и 6 минути.

Районният съд уважава иска и изтъква, че представената от ищеца „регистрация за пътуване“, издадена от организатора ITS, представлява потвърждение на резервация по смисъла на член 2, буква ж) във връзка с член 2, буква е) от Регламент (ЕО) № 261/2004. При това ставало въпрос за „друго доказателство“ по смисъла на член 2, буква ж) от регламента. Съгласно тази разпоредба е достатъчно резервацията да е приета от

туроператора. От разпоредбите ставало ясно, че волята на законодателя е да се взема предвид само гледната точка на пътника, като са без значение споразуменията и процесите във вътрешните отношения между обвързания с договора и опериращия въздушен превозвач. Този извод се обосновавал с предвидената в Регламент (ЕО) № 261/2004 система на отговорност, според която за изплащането на обезщетение отговаря не договорният партньор на пътника, а опериращият въздушен превозвач, и от желанието на законодателя да постигне възможно най-високо равнище на защита за пътника, както и ефективното прилагане на регламента. Съгласно съдебната практика на Bundesgerichtshof (Федерален върховен съд) потвърждение на пътуване също било достатъчно като потвърждение на резервация [...]. В настоящия случай в представената от ищеца „регистрация за пътуване“ се декларирало, че резервацията е приета и регистрирана от туроператора [ориг. 4], като нямало самостоятелно значение обстоятелството дали резервацията е потвърдена по смисъла на член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004. Доводите на ответника не следвало да се проверяват поради процесуални съображения. В крайна сметка за решението не било и от значение дали се приема, че е налице отмяна или голямо закъснение на полет, тъй като съгласно практиката на Съда на Европейския съюз и двете пораждали едни и същи правни последици

II.

Предвид изложеното съдебната проверка е необходима само ако се приеме, че ответникът е опериращ въздушен превозвач на полет EW 7582 с време на пристигане по разписание в 10,05 ч. и че цедентите разполагат с потвърдени резервации за такъв полет.

1.

Ищецът счита, че това е така; той защитава обжалваното решение.

2.

Ответникът, от своя страна, поддържа, че цедентите не разполагат с потвърдена резервация за полет EW 7582 на 22 май 2018 г. с време на пристигане по разписание в 10,05 ч. Наистина, организатор на пакетни туристически пътувания също може да потвърждава резервация за полет, но само ако има и разрешение от въздушния превозвач за това, или ако, от своя страна, е препотвърдил резервацията при него. Това следвало от императивната разпоредба на член 2, буква е) от Регламент (ЕО) № 261/2004, тъй като само тогава потвърждение от туроператор може да обоснове право на превоз. Ищецът не посочил нито че туроператорът ITS е оправомощен да му потвърди полета с време на пристигане в 10,05 ч., нито че е препотвърдил резервацията при ответника. Към това се прибавяло и обстоятелството, че по отношение на цедентите ответникът не можел да се счита за опериращ въздушен превозвач за този

полет по смисъла на член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 261/2004, тъй като за това било необходимо да има договорно правоотношение с тях. Тази разпоредба също показвала, че въздушен превозвач без негово участие не можел да поема предвидени в Регламент (ЕО) № 261/2004 задължения към лице. Това накрая се потвърждавало и от член 3, параграф 5, второ изречение от регламента. Що се отнася до полет с време на пристигане по разписание в 10,05 ч., ответникът нямал никакви задължения съгласно регламента. [ориг. 5]

III.

Уважаването на жалбата на ответника основно зависи от това дали потвърждение за резервация на туроператор, което от своя страна не се основава на резервация при въздушния превозвач, от когото се иска обезщетение по член 7, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 261/2004 („препотвърдена резервация“), може да се счита за „потвърдена резервация“ по смисъла на член 3, параграф 2, буква а) от регламента, дали в такъв случай използваният въздушен превозвач следва да се счита за „опериращ въздушен превозвач“ по смисъла на член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 261/2004 и дали „времето за пристигане по разписание“ на полет може да се определи по такова потвърждение за резервация на туроператор.

Пътници могат да предявят искиове за обезщетение поради голямо закъснение на полет срещу опериращ въздушен превозвач, когато достигат своя краен пункт на пристигане три часа или повече след предварително планираното от опериращия въздушен превозвач време за пристигане по разписание (решение на Съда от 19 ноември 2009 г. по съединени дела C-402/07 и C-432/07, Rs. Sturgeon/Condor и др., т. 69; потвърдено с решение от 23 октомври 2012 г. по съединени дела C-581/10 и C-629/10, Rs. Nelson/Lufthansa и др.; също с решение от 26 февруари 2013 г. по дело C-11/11, Rs. Air France/Folkerts, т. 33).

1.

За приложимостта на Регламент (ЕО) № 261/2004 съгласно неговия член 3, параграф 2, буква а) най-напред е от значение обстоятелството дали пътниците имат „потвърдена резервация за съответния полет“. Понятието „резервация“ е дефинирано в член 2, буква ж) от регламента, според който, освен „билета“ по смисъла на член 2, буква е) от регламента, „резервация“ представлява и „друго доказателство“, когато от него става ясно, че резервацията е приета и регистрирана „от туроператора“. Съгласно практиката на германския Bundesgerichtshof „потвърдената резервация“ може да произтича и от доказателство, издадено за целта от организатора на пакетни туристически пътувания, тоест от туроператора, от което се извежда задължение за предвидения въздушен транспорт на конкретен полет, индивидуализиран обикновено с номер и час [...]. Също и според решаващия съдебен състав от член 3, параграф 2, буква а) във връзка с член 2, буква ж)

от регламента се извежда заключението, че такова доказателство трябва да е достатъчно, за да създаде възможност за прилагане на Регламент (ЕО) № 261/2004. Било без значение обстоятелството, че издаденото от туроператора доказателство за резервация задължително следва да се основава на „препотвърдена резервация“ при съответния въздушен превозвач.

2.

Въпреки това според решаващия съдебен състав за иска за обезщетение, предявен от ищеца срещу ответника, е важно дали ответникът е дал съгласието си на туроператора ITS Reisen за транспорт на цедентите с полет EW 7582 [ориг. 6] на 22 май 2018 г. с време на пристигане по разписание в 10,05 ч., тъй като само в този случай той е имал намерение да изпълни индивидуализирания по този начин полет също и от името на сключилия договор с цедентите туроператор ITS Reisen (член 2, буква б) от Регламент (ЕО) № 261/2004), явявайки се по този начин пасивно легитимиран опериращ въздушен превозвач за този полет. Подобно намерение на въздушния превозвач обаче неминуемо налага туроператорът предварително да съобщи на съответния пътник желанието си да възложи превозването му на полет, предложен от въздушния превозвач на заинтересовани страни. Такова съобщение обаче съдържа резервация от туроператора. Ето защо и съдебният състав е на мнение, че туроператорът винаги следва да предприема препотвърждаване на резервацията при въздушния превозвач, и че без такава издаденото от него „доказателство“ по смисъла на член 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 261/2004 не е достатъчно за целите на обезщетението поради отказан достъп на борда, отмяна или голямо закъснение.

3.

Според решаващия съдебен състав „предварително планираното време за пристигане по разписание“ по смисъла на цитираната по горе практика на Съда на Европейския съюз не може да се изведе от доказателство, което туроператор е издал, без да го е съгласувал със съответния въздушен превозвач.

За „първоначално планираното време на пристигане“ става въпрос и в член 2, буква з), член 5, параграф 1, буква в), член 6, параграф 1 и член 7, параграф 1, второ изречение и параграф 2 от Регламент (ЕО) № 261/2004. В решението по дело Air France/Folkerts Съдът на Европейския съюз постановява, че с оглед на обезщетението по член 7 от регламента закъснението трябва да се преценява по отношение на предварително планираното време за пристигане в крайния пункт на пристигане; относно понятието „краен пункт на пристигане“ в т. 34 от това решение Съдът се позовава на дефиницията в член 2, буква з) от Регламент № 261/2004, според който „краен пункт на пристигане“ означава дестинацията на билета,

представен на регистрацията или, при директно свързващи полети, дестинацията на последния полет. Следователно Съдът на Европейския съюз приема, че съгласно член 2, буква е), „крайният пункт на пристигане“ се определя от билета, тоест от валиден документ, даващ право на транспорт, или нещо еквивалентно на нехартиен носител, издаден или одобрен от въздушния превозвач или негов упълномощен представител, следователно физически или електронен документ, който легитимира правото на пътника на транспорт. Съдът не се позовава на „друго доказателство“ (резервация) по смисъла на член 2, буква ж) от Регламент № 261/2004.

Ако тези разсъждения се приложат към определянето на времето за пристигане по разписание за целите на обезщетението, се налага изводът, че и в това отношение определящ е издаденият на пътника „билет“, така че е без значение дали в „резервацията“ е посочена различна информация. Ето защо в настоящия случай „регистрацията за пътуване“ на цедентите от 24.10.2017 г. [...] а priori отпада като основа за определянето на времето за пристигане по разписание [ориг. 7], независимо от това дали тя въобще може да се разглежда като „потвърдена резервация“ по смисъла на член 3, параграф 2, буква а) от Регламент (ЕО) № 261/2004. Освен това тя не изпълнява и предпоставките за наличие на „билет“ по член 2, буква е) от регламента, тъй като не може да се приеме, че с нея упълномощен представител на ответника е издал документ, даващ „право“ на транспорт с посочените полети. „Регистрацията за пътуване“ позволява само да се приеме, че чрез нея се документира регистрацията за организирано от фирма ITS Reisen пакетно туристическо пътуване. В настоящия случай не е налице документ, който да може еднозначно да се класифицира като „билет“.

Във всички случаи обаче решаващия съдебен състав „времето за пристигане по разписание“ не може да се извежда от „друго доказателство“, издадено от туроператор, който няма договор с въздушния превозвач по отношение на съответния полет. Това е така, защото за съставянето на плана за полета е отговорен единствено на въздушният превозвач. Въздушен превозвач е планирал полет, когато го е включил в полетното си разписание и следователно го е конкретизирал по място на излитане и пристигане, време на излитане и пристигане, поставил му е полетен номер и го е предоставил за резервиране [...]. Докато липсва резервация, тоест запазено място за този полет, въздушният превозвач може да променя неговия план или да го отмени, без това да поражда за пътниците право на обезщетение; това е посочено в член 2, буква л) от регламента. Оттук следва, че най-малкото докато няма такава резервация издадено от туроператор „друго доказателство“ по смисъла на член 2, буква ж) от Регламент (ЕО) № 261/2004 не може да обоснове право за претендиране на обезщетение. Това опровергава тезата, че такава „друго доказателство“ във всички случаи било достатъчно, за да обоснове право за претендиране на обезщетение, в случай че съответният въздушен превозвач не изпълни или изпълни в други часове посочения там полет.

4.

И от член 13 от Регламент (ЕО) № 261/2004 не може да се изведе различно заключение, тъй като решаващият съдебен състав не вижда по какъв начин ответният въздушен превозвач може да потърси защита по исков ред срещу туроператора, след като между тях няма договорно правоотношение, при положение че Регламент (ЕО) № 261/2004 го задължава въздушния превозвач да отговаря по искове за обезщетение, предявени срещу него поради неспазване на разписанието на план за полет, който самият той дори не е изготвил. В това отношение според решаващия съдебен състав дори и изискването за гарантирането на високо равнище на защита на пътниците (първо съображение от Регламент (ЕО) № 261/2004) не обосновава различно заключение. Туроператорът, с когото пътникът е сключил договор, се явява надлеждна насрещна страна, срещу която **[ориг. 8]** пътникът може да потърси защита по исков ред за претърпените вреди, които той лично е претърпял, като се е доверил на предоставените от туроператора неверни данни относно разписанието на полета.

5.

[...]

IV.

[...]